



Βρυξέλλες, 30 Σεπτεμβρίου 2025
(OR. en)

9474/1/25
REV 1 ADD 1

Διοργανικός φάκελος:
2023/0232(COD)

ENV 414
CLIMA 174
AGRI 228
FORETS 29
RECH 248
TRANS 210
CODEC 696
PARLNAT

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την παρακολούθηση και την ανθεκτικότητα του εδάφους (οδηγία για την παρακολούθηση του εδάφους)

— Σκεπτικό του Συμβουλίου

— Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 29 Σεπτεμβρίου 2025

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 5 Ιουλίου 2023 η Επιτροπή διαβίβασε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την πρόταση οδηγίας σχετικά με την παρακολούθηση και την ανθεκτικότητα του εδάφους (στο εξής: οδηγία για την παρακολούθηση του εδάφους). Η πρόταση έχει ως στόχο να θέσει την ΕΕ σε πορεία προς την επίτευξη υγιών εδαφών έως το 2050. Καθιστά υποχρεωτική την παρακολούθηση της υγείας του εδάφους, δρομολογεί τη σταδιακή εφαρμογή της βιώσιμης διαχείρισης του εδάφους και θεσπίζει μέτρα για την αντιμετώπιση της μόλυνσης του εδάφους. Η πρόταση συνάδει με τη στρατηγική της ΕΕ για το έδαφος του 2021, μια σημαντική συνιστώσα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030.
2. Το σχέδιο οδηγίας βασίζεται στο άρθρο 192 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (συνήθης νομοθετική διαδικασία).
3. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ), ως κυρίως αρμόδια επιτροπή για τον συγκεκριμένο φάκελο ορίστηκε η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI). Το ΕΚ καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 10 Απριλίου 2024.
4. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 25 Οκτωβρίου 2023 και η Επιτροπή των Περιφερειών στις 19 Ιουνίου 2024.
5. Η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της και τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων στην Ομάδα «Περιβάλλον» στις 27 Ιουλίου (βιντεοδιάσκεψη) και στις 6 Οκτωβρίου 2023. Η Ομάδα «Περιβάλλον» συνέχισε την εξέταση της πρότασης κατά τη διάρκεια της ισπανικής και της βελγικής Προεδρίας. Το Συμβούλιο (Περιβάλλον) ενέκρινε τη γενική του προσέγγιση στις 17 Ιουνίου 2024.
6. Κατόπιν, πραγματοποιήθηκαν τρεις άτυποι πολιτικοί τριμερείς διάλογοι στις 22 Οκτωβρίου 2024, στις 12 Δεκεμβρίου 2024 και στις 9 Απριλίου 2025, οι οποίοι κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στις 21 Μαΐου 2025 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε το συμβιβαστικό κείμενο, όπως συμφωνήθηκε προσωρινά κατά τον άτυπο τριμερή διάλογο στις 9 Απριλίου 2025.

7. Η επιτροπή ENVI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπερψήφισε το ίδιο συμβιβαστικό κείμενο στις 4 Ιουνίου 2025. Ακολούθως, ο πρόεδρος της επιτροπής ENVI, σε επιστολή που απηύθυνε στις 5 Ιουνίου 2025 προς τον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων, ανέφερε ότι, εάν το Συμβούλιο καθορίσει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση σύμφωνα με την εγκριθείσα συνολική προσωρινή συμφωνία, θα εισηγηθεί στην Ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

8. Ο γενικός στόχος της προτεινόμενης οδηγίας είναι να τεθεί η ΕΕ σε πορεία προς την επίτευξη υγιών εδαφών έως το 2050 μέσω της θέσπισης μέτρων για εναρμονισμένη παρακολούθηση σε επίπεδο Ένωσης, η οποία θα βασίζεται στα εθνικά συστήματα, και για την αξιολόγηση και τη στήριξη της υγείας και της ανθεκτικότητας του εδάφους, καθώς και για την αντιμετώπιση των μολυσμένων χώρων.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

9. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιέχει στοιχεία επί των οποίων έχει επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών:
- i. Το πλαίσιο παρακολούθησης του εδάφους εξασφαλίζει επαρκές επίπεδο εναρμόνισης και τις αναγκαίες δυνατότητες ευελιξίας ώστε τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την εφαρμογή. Η παρακολούθηση ορισμένων σημαντικών πτυχών της υγείας του εδάφους, όπως η βιοποικιλότητα του εδάφους και οι ρύποι του εδάφους, συμπεριλαμβανομένων των PFAS και των φυτοφαρμάκων, έχει ενισχυθεί. Η εθελοντική συνδρομή της Επιτροπής για την παρακολούθηση της υγείας του εδάφους και την αποθήκευση δειγμάτων εδάφους θα υποστηρίξει περαιτέρω την εφαρμογή, όπου χρειάζεται.
 - ii. Το σχέδιο οδηγίας προβλέπει στήριξη για τους ιδιοκτήτες και τους διαχειριστές γης ώστε να τους ενθαρρύνει και να τους βοηθήσει να βελτιώσουν την υγεία του εδάφους και την ανθεκτικότητα του εδάφους.
 - iii. Όσον αφορά τη δέσμευση γης, η προσωρινή συμφωνία επικεντρώνεται στην παρακολούθηση των πλέον ορατών πτυχών της, της σφράγισης του εδάφους και της αφαίρεσης του εδάφους, και καθορίζει ορισμένες αρχές για τον μετριασμό των επιπτώσεων της σφράγισης του εδάφους και της αφαίρεσης του εδάφους.

- iv. Η διαχείριση των μολυσμένων χώρων βασίζεται σε σταδιακή προσέγγιση βάσει κινδύνου.
- v. Ο στόχος του 2050 για την επίτευξη υγιών εδαφών παραμένει φιλόδοξος.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- 10. Η θέση του Συμβουλίου βασίζεται στον κύριο στόχο της πρότασης της Επιτροπής και απηχεί πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τις άτυπες διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την υποστήριξη της Επιτροπής.
 - 11. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει με ισορροπημένο τρόπο το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων. Μόλις εκδοθεί, η οδηγία θα παράσχει το πρώτο ειδικό πλαίσιο για το έδαφος και θα συμβάλει στην επίτευξη υγιών εδαφών στην ΕΕ.
-